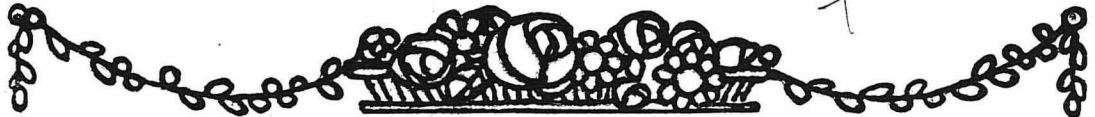

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ

ΟΙ ΚΑΛΛΙΚΑΝΤΖΑΡΟΙ

Η ιστορία των Καλλικαντζάρων Οι «Καθημέρηδες» των Αθηνών. Τραγουδιστάι και... κλεφτοκοιτάδες! Ο Χριστιανισμός και η ειδωλολατρεία. Τα όνειρα των Καλλικαντζάρων. Τα παγανά, τα παγανέλια και οι Παγανέληδες...

Οι Καλλικαντζάροι εξακολουθούν να ζούνε στα χωριά της Ελλάδος. Ο πολιτισμός και η πρόοδος δέν κατόρθωσαν να τους διάψουν. Έτσι παραμένουν και σήμερα άκμα τα παραθήρια των νοικοκυράδων που τά ξορκάζει και τά θάχνει σήμερα ο «παππάς με την άριστοτέρα του και με τή βρεχτοσύνη του»

Άλλοτε, στά παλιά τά χρόνια στήν Αθήνα, όταν οι Έλληνες δέν έκαμαν τά δάση και ο Γλωσσός είχε νερό, ένετικιστάι τών όντων του ποταμού, οι «ποταμάρηδες» όνομαζόμενοι, πηγάναν στά όρτια των Αθηναίων με βιολιά και με τά «αλούμενα» να πούνε τά «καλήμερα».

Από τόν μόνον εφών δικαίωμα να «τά ειπούν» και τά λέγαν μόνον τήν έσρητή τών Φώτων.

Οι «καλήμέρηδες» - έτσι τούς λέγαν τότε - σάν έμπαιναν στά σπία για για να τά πούνε, είχαν δικαίωμα να κλέψουν άν μπορούσαν ένα πολεμικό, άν τήν αβλή του σπιτιού.

Γι' αυτό τό λόγο και για τό καλό τό χρόνου οι πλούσιοι έφηναν πάντοτε, ένα άχαυρό κοτοπουλάκι στήν αβλή τους για να τό κλέψουν οι καλήμέρηδες. Η φρόνιμος όμως νοικοκύρας πού δέν είχαν πολεμικά για κλέψιμο, έσπνθουαν πρωί-πρωί τήν ημέρα αυτή και φώναζαν ή μιά στήν άλλη: -Κλείστε τά πολεμικά σας, στά κοστίζι γιατί θά ρθούν οι «καλήμέρηδες»!...

Τους καλλικαντζάρους στήν Αθήνα τούς λέγανε και «παγα να» ή «α ο λ ο β ε λ ο ν η θ ε ρ»

Κάποια μελέτη περί Καλλικαντζάρων λέει, ότι ή παράδοση ειτών είνε παναργαία, ουνοδωμένη με τά πρώτα χρόνια του Χριστιανισμού και συμβολίζει τήν πάλη που έκανε ε: πολλόν καιρόν ή νέα του Πνεύματος θρησκεία προς τήν παλαιάν θρησκείαν τών ειδώλων. Από αυτό όνομασθήκανε και οι μικροί αυτοί ζαίμονες το πρώτων Παγανών, δηλαδή ειδώλου του Παγανισμού, τά όποια κατόρθωσαν να εισθούεν στήν Χριστιανικό κόσμο κρυφά, κατά τός έστρεψ τών Χριστουγέννων!

Η παράδοση των Καλλικαντζάρων έχει τήν άρχή της άπ' τό έξής γεγονός.

Τους πρώτους χρόνους του Χριστιανισμού, οι γρηές ιδίως, που φοβόντουσαν πολύ μη βασανιστούν μετά θάνατον για τήν ειδωλολατρεία τους προσήγοντο φανατικά σόν Χριστιανισμό κι' έπίστευαν σόν ένα και μόνον θεό

Οι ειδωλολάτρες όμως έξοργισμένοι έναντίον τους τής κυνηγοδαν και τής παρενοχλούσαν ιδίως τής ημέρας αυτές, από τόν Χριστό δηλαδή μέχρι τών Φώτων, όποτε είχαν και αυτοί, οι ειδωλολάτρες, τά καρναβάλια των. Συγγ-σγά όμως μαζί με τούς έ'μωλολάτρες γαθήκανε και ή συνήθειας αυτές και έμεινε μόνον ή παράδοση, ή όποια λιγώ-λιγώ, τούς αληθινούς ειδωλολάτρες τούς μεταμέρρωσε σέ πνεύματα κακοποιά.

Τους έδωσε μάλιστα και τήν πνευχηρία εκείνη μορφή του διαδό-

φολής τόν Πύργο άπόφω, ως που να γυρισουμε άπό τό Μπαρότι!... Κοίτα καλά, ώρέ! Με τό κεράλι σου θάχης με τό δόση άπολογία!... Ο, τι χραιδίζονται οι γυναίκες άπό μένα, να τό δίνης κρεμαστό άπό τόν παράθυρο!... Κι' άν έρθουν άνθρωποι τόν Παγκάλου άπό τή Γκιζά να κάνουν γυροουρί, βέρτους!...

Έτσι έμεινε ο Πελοματός με τά 15 παληχάρια και φύλαγε τήν άμορφη Λενιά ως που τά Επισκοπείκια καρφία γύρισαν άπό τή Σερβία. Η παράδοση εκείνη άκρωταία είχε οκτρά ναυαγήσει.

Στό μεταξού, ο Πάγκαλος είχε πεθάνει άπό τή στενωχέρια του. Ο Βάσος σταρωθώθηκε τή χέρα Λενιά και ήσαν αυτουχέρια. Κομμά-κόμμα ήταν ο Πελοματός, ο άδάναντος εκείνος τύπος που πέθανε ύστερ' από πολλά χρόνια, ταγματάρχης τής Χωροφυλακής, έπ' Οθωνος...

Από μία πολιτική άπόφαση τού Άρσίου Πάγου (30 Μάρτιου 1853) μαθαίνουμε ότι, ύστερ' από τόσα χρόνια, άκολούθησε δική μεταξύ τής Έλένης Πικαντίου, συγγούτου τού Βάσου, που ζητούσε τήν προίκα της, και τής Ρεδόσαςας Παγκάλου.

Από τό γάμο εκείνο γεννήθηκαν τρεις γιοί: Ο Άλέξανδρος, ο Τυρολέων και ο Γιώργος, που διαπεφταν στή νεαρή Έλληνική κοινωνία. Απόγονος τού Βάσου Μαυροβουνιώτη (ό όποιος πέθανε στάς Α΄όθνηα στίς 9 'Ιανουαρίου 1847) είνε και ο Τυρολέων Βάσος, ο άρχηγός τού Έλληνικού στρατού που στά 1897 βγήκε σόν Πλατανιά τής Κρήτης, έδωσε τή μάχη τού Βάμου και κατάλαβε τήν ήρωική μεταλόννηση.

λου, όπως παριστάνεται ο παρισμός στο μαρτύριο της Άγίας Μαρίας, που έγινε στα χρόνια του Κλαυδίου.

Στήν οδρά τους οι Καλλικαντζάροι χρωστούν και τις περισσότερες όνομασίες τους

Έτσι, έκτός από Παγανά και Κολοβαλόνηδες τούς λένε Λυκοκάντζαρους, Σκυρολαμα, Καψοέρηδες, Καλλιοντζήδες, Καρκαντζόλο, Καλλικάτζάδες και Καλλιγκαντζάρους, Καλλιτοσάνηδες, Καλλιγκιτσηδες κ. λ. π.

Κάντζαρο» ή γάντζαρο» είνε Βυζαντινή λέξις και σημαίνει ένα πράγμα αιχμηρό ή άγκιστροειδές, τόν γάντζο. Τους λένε δά Καλλιγκαντζάρους έπειδή τά πόδια τους και τά χέρια τους, είνε με μακρού νύχια, σάν να έχουν γάντζους!...

Έπίσης «κάντζαρος» λέγεται και ένα δένδρο, που έχει φύλλα αιχμηρά. Από τά φύλλα αυτά, τό δένδρο τούτο πήρε και τό έπιστημονικό του όνομα «Κέντρος».

Οι Καλλικαντζάροι κατεβαίνουν όπως πιστεύεται άπό τ'ς καννοδέχες και δένρονες της γρηές Έπίσης πιστεύεται πως έχουν καταφύγιο τούς έγκαταλειμένους μύλους. -Άλλοίμονο δά σ' έκαινον που δά λημονόυοις και σ' άποκοιμούν σάν ένα τέτοιο μέρος!...

«Παγανά» λέγονται έπίσης και τά παιδιά που γεννιούνται κατά τά δωδεκαήμερα. -

Σ' άλλα μέρη πάλιν τής Ελλάδος, «παγανά» λέγονται και τά άβραφιστά μικρά, όπως άλλου τό λένε «άράκου». Καί τούτο γιατί τί βαπτισθέντα άκμα, δέν είνε Χριστιάνοι και έτσι άνήκουν σόν «παγανισμό» έηλαθή στήν ειδωλολατρεία.

Τά παιδά αυτά τά βαφτίζανε άναγκαστικώς πρό τών Φώτων, γιατί τήν παραμνή τών θεοφανείων μπορούσαν να στυματισθού άπό τούς Καλλικαντζάρους και έτσι σίγουρα δά πεθάνανε άντίς τού έτους.

Τά νεογνά που βαφτίζονται έτσι, τά λένε μετά τή βάπτισ «παγανέληδες» ή «παγανέλια». Από τή λέξη, αυτή, φαίνεται ότι προέρχεται και τό έπίθετο τού νηπιώτου ποιητού κ. Παγανέλη

Τό περίεργο είνε ότι και στή Γερμανική μυθολογία, υπάρχει με παρακλήσια παράδοσις μικροσκοπικών άνθρωπαρίων, με κατσόλα μητερή και μεγάλη γένετα, τά όπια κάνουν τις ίδιες ένοργήσεις και τις ίδιες ζημιές στός άνθρωπος, όπως και οι Καλλικαντζάροι.

Και τά άνθρωπάκια αυτά της Γερμανικής μυθολογίας κατεβαίνουν άπό τής καννοδέχες, άναγκαστικώς τά οικιακά σκευή και κάνουν διάφορες ζημιές! Κατά πέλο παράεξη δά σήμπτως, συνειδίζον κ' αυτά να πηγάνουν στός μύλους και γι' αυτό τά παριστάνουνε, πάντοτε, σχεδόν άλειρωμένα!...

✱

ΜΙΚΡΑ-ΜΙΚΡΑ

ΕΝΑΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Στά μέλη του συλλόνου των δακτυλογράφων των Ηνωμένων Πολιτειών έσθη τό έρώτημα: Ποιόν θεωρούν ιδούθη προϊστάμενο τους; Τό αποτέλεσμα ήταν ότι κινήτης άνδειξήη κ. Λόκνσντ, δευτηνής κάποιος ηλεκτρικής έτοιμείας, ο όποιος έχει τό έξής προσόντα Πηγαίνει στό γραφείο άκριβώς στήν ώρα του κ' όταν ή δακτυλογράφος του άργή λιγάνι δέν τής κάνει καμμία παρατήρηση.

Όλες τής τηλεφωνικές συνηθήσεις: του τις ένεργεί ο ίδιος προσωπικώς. Καρίζε πάντοτε διαλεκτά ποβρα και νένεται πολύ κομμά.

Δέν άναγκίζει ποτέ ή δακτυλογράφος του να ψυδεται στός έπισκόπιας, γιατί δέ λείπει για κανέναν άπολύτως, όταν πείγματι βρισκεται στό γραφείο του.

Στό τέλος τής άργασίας δέν κυτάζει ποτέ τόν πώος έπιστολής δέν είνε δακτυλογραφήη κ' ούτε θιμώνει άν καμμία φορά ή δακτυλογράφος του διορθώσει δα τής άπαρορτεία.

Και τελευταία, δέν άδρίεται δισιν δέν τόν καταλαβαίνουν τί θέλει να πη

Δέν πρέπει όμως να παρολίψουμε κ' ένα άλλο προσόν του λαμπρού αυτού προϊσταμένου, τόν όποιον δέν τούταις α' θηλικαί ψηφοφόροι άπέφταν να άναφέρουν: είνε άγαμος.

